

Predsedništvo
Ministarstvo za praćenje i evaluaciju učinka

Nacionalni okvir politike evaluacije u Južnoj Africi

Jabu Mathe
Predsedništvo, Ministarstvo za planiranje, praćenje i evaluaciju učinka

Studijska poseta PEMPAL-a Nacionalnom trezoru
12. mart 2015. godine

Identifikovanje problema

- Nedostaje **politika** i strateški pravac evaluacije;
- Jedinice za praćenje i evaluaciju (M&E) prvenstveno se bave “**praćenjem**” (M) – postoji potreba da se naglasi značaj “**evaluacije**” (E)
- **Konfuzija** u vezi sa evaluacijom, revizijom učinka, istraživanjem, itd;
- Evaluacije se sprovode, međutim **ne postoji dovoljno saznanja i informacija o tome**;
- Nedovoljna **koordinacija** i različiti pristupi među organizacijama;
- **Neadekvatnom** primenom evaluacije, stvoren je utisak da ona predstavlja luksuz i odražava slabost institucionalizacije sistema.

Problem

- Evaluacije se sporadično vrše i **podaci evaluacija se ne koriste za planiranje, donošenje odluka i budžetiranje** u dovoljnoj meri, te stoga propuštamo priliku da poboljšamo delotvornost, efikasnost, uticaj i održivost rada vlade.

Nacionalni okvir politike evaluacije

Proces izrade politike

- Ministarstvo za monitoring i evaluaciju učinka je na početku bilo usmereno na monitoring (krajnji rezultati/ishodi, alat za ocenu učinka upravljačkih politika i odluka (MPAT), rad u misijama izvan Južne Afrike)
- Prepoznata je potreba da se evaluacija stavi u prvi plan
- Osnovana je radna grupa koju su činili predstavnici relevantnih organa (Ministarstvo za monitoring i evaluaciju učinka/Ministarstvo osnovnog obrazovanja /Ministarstvo socijalnog razvoja/Komisija za javne usluge/Vladin sistem za komunikacije i informisanje)
- U junu/julu 2011. godine, organizovana je studijska poseta Meksiku/Kolumbiji/SAD – tema studijske posete bila je evaluacija (tada je izrađen Nacionalni okvir politike evaluacije)
- Vlada je usvojila Nacionalni okvir politike evaluacije 23. novembra 2011. godine
- Prva evaluacija urađena je u oktobru 2011. godine

Obuhvat

- **Na nivou vlade** – ministarstva bez javnih subjekata
- Okvir je najpre bio obavezujući samo za evaluacije sadržane u **Nacionalnom planu evaluacije**, nakon čega je proširen
- U centru pažnje su **politike, planovi, programi implementacije, projekti, sistemi**
- **Partnerski odnosi** između resornih ministarstava sa Ministarstvom za monitoring i evaluaciju učinka

Šta je evaluacija i u čemu je njen značaj?

Monitoring svakako, ali evaluacija.....

Monitoring je neophodan ali nije dovoljan – monitoring samo proverava da li nešto radimo i da li planirano da radimo

Da bismo ocenili da li naši se kroz naše planove ostvaruju očekivani krajnji rezultati i uticaji, kao i da bismo utvrdili razloge zbog kojih se to dešava, moramo vršiti **evaluacije**

Evaluacija podrazumeva **detaljnu analizu** pitanja kao što su: uzroci, relevantnost, delotvornost, efikasnost, vrednost za uloženi novac i održivost

Sprovodimo evaluaciju za **promovisanje učenja** i korišćenje nalaza za kontinuirano poboljšanje, a ne kao vežbu za kažnjavanje ministarstava – tako da većinu evaluacija predlažu ministarstva. Međutim, neke evaluacije se predlažu na centralnom nivou

The Presidency: Department of Performance Monitoring and Evaluation

7

Zbog čega se vrši evaluacija?

Radi poboljšanja politike ili **učinka** programa (evaluacija u svrhu kontinuiranog poboljšanja): cilj je da se obezbede informacije za rukovodioce programa

Evaluacija u svrhu postizanja veće odgovornosti:

Kuda ide javna potrošnja? Da li se ostvaruju promene načinom na koji se troši novac građana?

Donošenje boljih odluka:

Da li određenu intervenciju/meru treba nastaviti? Da li treba nešto menjati u načinu implementacije? Da li je potrebno opredeliti više sredstava za datu intervenciju/meru?

Evaluacija radi generisanja znanja (u svrhu učenja):

Više znanja/informacija o tome šta uspešno funkcioniše a šta ne u vezi sa javnim politikama, programima, funkcijama ili organizacijom.

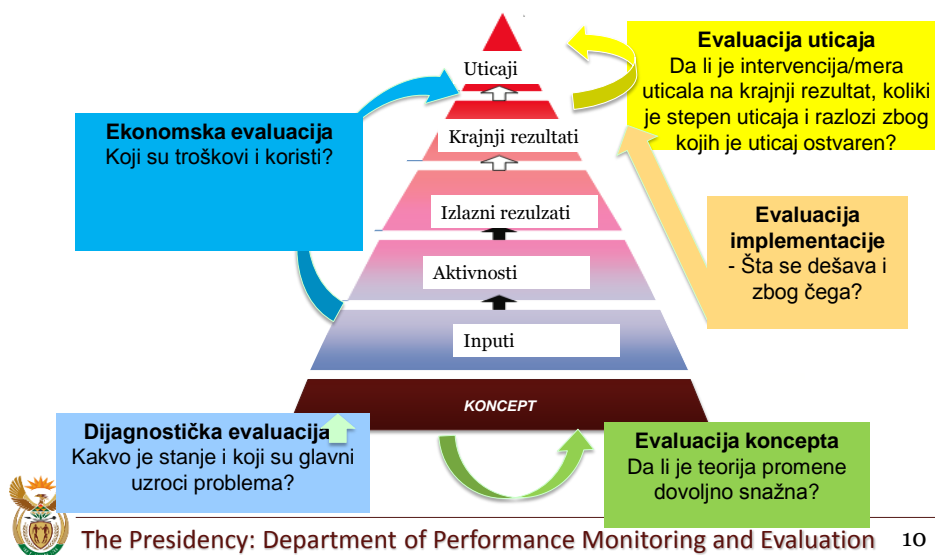
The Presidency: Department of Performance Monitoring and Evaluation

8

Različite vrste evaluacija

Različite vrste evaluacija u zavisnosti od pitanja koja se odnose na model krajnjih rezultata

Nakon izvršene evaluacije

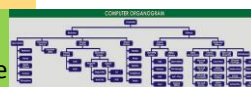
Komunikacija

- Pored izveštaja od 100 strana, izrađuje se izveštaj koji ima 1/5/25 strana – politika na jednoj strani, izvršni rezime na 5 strana, izveštaj na 25 strana
- Izveštaji se predstavljaju klasterima, resornim odborima
- Izveštaj o evaluaciji, odgovor rukovodstva i plan poboljšanja prosleđuju se ministarstvima i postavljaju na *vebsajtu* Ministarstva za monitoring i evaluaciju učinka
- Izrađuje se materijal koji je prilagođen različitim ciljnim grupama

Odgovor rukovodstva

- Sva ministarstva dostavljaju zvanične odgovore koji se takođe objavljuju na *vebsajtu*

Plan poboljšanja

- Ministarstva izrađuju plan poboljšanja nakon usvajanja izveštaja
- Praćenje plana

g and Evaluation 12

Odgovor rukovodstva - primer

PREPORUKA UPRAVLJAČKE GRUPE ZA EVALUACIJU RAZVOJA DECE U RANOM UZRASTU	EVIDENCIJA POSTIGNUTI DOGOVORA ILI NESLAGANJA	RAZLOZI ZA NESLAGANJE
<p>1. Potrebno je izraditi Strategiju države za razvoj dece u ranom uzrastu u skladu sa Integriranim nacionalnim okvirom za razvoj dece u ranom uzrastu, na osnovu kojeg će sva ministarstva (Ministarstvo osnovnog obrazovanja, Ministarstvo socijalnog razvoja, Ministarstvo zdravlja i druga resorna ministarstva) izraditi program implementacije za svoj resor. Potrebno je formirati radnu grupu za izradu strategije – sa jasno razgraničenim ulogama i obavezama ključnih aktera i ministarstava. Državnu strategiju treba dostaviti vladi na usvajanje.</p>		
<p>1. Nacionalna strategija treba da sadrži opštu definiciju razvoja dece u ranom uzrastu; dogovorene obaveze na osnovu uzrasta, faze razvoja, društveno-ekonomskih okolnosti i potreba (uključujući pružanje usluga siromašnoj i ugroženoj deci i deklarisanje jedinstvenog pristupa); multidisciplinarnu i među-sektorsku grupu, kao i tokove i mehanizme za finansiranje u skladu sa krajnjim rezultatima i ishodima; posebne institucionalne aranžmane za saradnju između ministarstava i sektora</p> <p>14 sa jasno izrađenim protokolima; mehanizme za</p>		

Plan poboljšanja - primer

Plan poboljšanja

Cilj intervencije (mere) 1 (Oblast poboljšanja)		Politika, zakonski i regulatorni okvir za obezbeđivanje odgovarajućih resursa					
Krajnji rezultat nakon ostvarenja cilja	Prioritet L/M/H	Aktivnost za postizanje krajnjeg rezultata	Ko? (odgovorno lice)	Do kada? (vremenski rok)	Cilj	Gde?	Izveštaj o napredovanju
1. Izrađen okvir politike razvoja dece u ranom uzrastu	H	1.1 Osnivanje nezavisne Radne grupe naslednika Odbora za evaluaciju - Radnom grupom Predsedava MPME 1.2 Razvoj projektnog plana za izradu politike razvoja dece 1.3 Unošenje predloženih Izmena u Belu knjigu 1.4 Konsultacije sa akterima 1.5 Izrada ažurirane Bele knjige	Generalni direktori nadležnih ministarstava osnovnog obrazovanja, socijalnog razvoja, zdravlja, ministarstva za žene i decu,	15. jul 2012	Formiran međusektorski mehanizam za koordinaciju razvoja dece Revidirana Bela knjiga o razvoju dece koja sadrži norme i standarde finansiranja	Min. za osnovno obrazovanje, socijalne zaštite, zdravstva, žena i dece i min. za monitoriranje i evaluaciju učinka Min. osnovnog obrazovanja, socijalne zaštite, zdravstva,	
2. Norme i standardi za finansiranje razvoja dece u ranom uzrastu, uključujući razvoj nivoa R							

The Presidency: Department of Performance Monitoring and Evaluation 16

Nacionalni plan evaluacije

The Presidency: Department of Performance Monitoring and Evaluation 17

Šta je Nacionalni plan evaluacije?

- Godišnji plan strateških evaluacija najvažnijih programa vlade
- Odobrava ga vlada
- Prvi plan je usvojen 2012/13. godine
- Do sada su sprovedena tri plana

- Osim Nacionalnog plana, imamo i planove pokrajina i ministarstava

Prioriteti intervencija (mera) za evaluaciju

- **Intervencije velikih razmera** (preko 500 miliona randa)
 - ili koje obuhvataju veći deo populacije za koje nije vršena evaluacija u poslednjih pet godina. Ovaj kriterijum se može vremenom menjati;
- Intervencije koje su povezane sa **14 krajnjih rezultata (prvenstveno sa prvih pet)**
- Intervencije od **strateškog značaja**, t. j. one čija je uspešnost važna
- **Inovativne intervencije**, koje služe kao primeri za učenje – u tom slučaju evaluacija je obavezna;
- Intervencije koje su od važnosti za **javni interes** – npr. primarne usluge.

Implikacije evaluacija sadržanih u Nacionalnom planu evaluacije

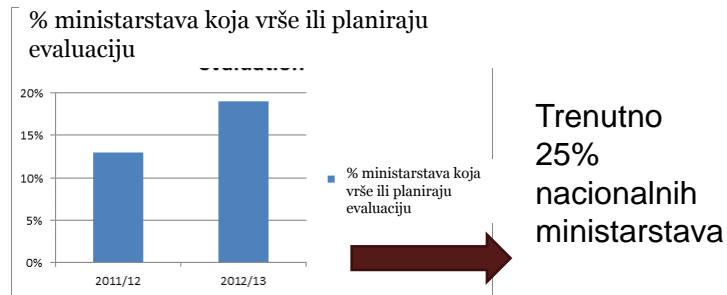
- **Nacionalni plan evaluacije odobrava vlada** – izveštaji takođe idu na vladu (sa poboljšanim planovima) (**politička podrška**)
- **Ko-finansiranje** – deo sredstava obezbeđuje Ministarstvo za monitoring i evaluaciju učinka
- Obavezna **primena nacionalnog sistema evaluacije** - smernice, standardi, upravni odbori, obuka
- Sve evaluacije se vrše **u saradnji sa Ministarstvom za monitoring i evaluaciju učinka** čiji predstavnik je član upravnog odbora – ministarstvo pruža tehničku podršku
- Sve evaluacije **se objavljuju na veb sajtu Ministarstva za monitoring i evaluaciju učinka**, osim ako ne sadrže informacije koje se odnose na bezbednost

U kojoj fazi se nalazi naš sistem?

Trenutno stanje sa evaluacijama

- **Ukupan broj** završenih evaluacija, evaluacija u toku ili započetih evaluacija u skladu sa Nacionalnim sistemom evaluacije je **39** (plus jedna koja nije u skladu sa NSE)
- **Vlada je prihvatila 11 evaluacija**, dok je šest evaluacija dostavljeno vladi
- Izvršena evaluacija rashoda vlade u iznosu od 50 milijardi randa
- Ministarstva koriste rezultate i evaluacije za podatke koji služe za proces planiranja, donošenja odluka i budžetiranja

The Presidency: Department of Performance Monitoring and Evaluation 22

Napredak u pogledu sistema (1)

- **18 različitih smernica i obrazaca** – od opisa zadataka (TOR) do planova poboljšanja
- **Standardi i nadležnosti za evaluaciju**
- Četiri kursa za obuku – do sada je sprovedena **obuka** za preko 600 vladinih službenika
- **Veće za evaluaciju** – preko 42 organizacije
- Završetak izrade **alata za ocenu kvaliteta**
- **Studija izvodljivosti za profesionalizaciju evaluacije u Južnoj Africi**
- **Izrada baze podataka evaluacije** – ocenjen je kvalitet 83 evaluacije, od čega je 70 dobilo prolaznu ocenu i postavljeno u bazu podataka na *vebsajtu* Ministarstva za monitoring i evaluaciju učinka

The Presidency: Department of Performance Monitoring and Evaluation 23

Pitanja?

2
4

HVALA!

Kontakt: Jabu@po-dpme.gov.za

Mobilni: 073 47 63 503

Telefon: 012 3120158

